

efter hans Erfaring Kjøbstæderne betale Mere til saadanne Bygninger, som Forholdene nu ere, end de ville komme til, naar Loven er vedtaget. Dette er, ja jeg kan gjerne sige det ligefrem, efter min Formenting en Omgaaen af Spørgsmaalet. Spørgsmaalet er ikke, hvad der er oekonomisk fordeeltigst for Kjøbstæderne; men Spørgsmaalet er, om de miste noget af den Ret, de have, og det gjøre de unægtelig. Det er ogsaa aldeles klart, at der ikke alene er Spørgsmaal om, hvad der skal hedes til disse Bygninger af Kjøbstæderne; men naar der er Spørgsmaal om Opførelsen af nye Bygninger, kan Amtsraadet, naar denne Lov er gjældende, imod de tre Medlemmer fra Kjøbstæderne beslutte Opførelsen af saadanne Bygninger, hvortil Omkostningerne skulle udredes for Kjøbstædernes Penge; men det kan ikke skee nu, og jeg vil sige, at selv om Kjøbstæderne nu komme til i et vist givet Tilfælde at betale mere — hvad der ikke i alle Tilfælde vil holde stik, men jeg vil gaae ud fra, at det slaar til, hvad den høitærede Minister sagde, at de nu komme til at betale mere — saa skeer det efter deres fulde, frie Selvbestemmelse, det skeer kun, efterat det af dem omhyggeligt er overveiet og drøftet, om en saadan Bestemmelse bør tages, og det er dog aabenbart, at enhver Mand, der har fuld Selvstændighed, hellere giver 1 Rd. ud til en Ting, som han selv kan bestemme sig til, end han lader sig paatvinge at kjøbe en saadan Gjenstand, enten han vil eller ikke; og enhver selvstændig Mand vil vistnok, naar man lader ham frit Valg, hellere give noget Mere til en Gjenstand, som han vil have, end han vil slippe med noget Mindre, naar han ikke gjør det efter frit Valg. Det forekommer mig klart, at kun den, der føler sig i en vis Umyndighedstilstand og lader Andre bestemme for sig, kan finde sig tilfreds med det, man nu byder Kjøbstæderne. — Det, den ærede Minister forlangte, at vi skulde opgive, det har jeg opgivet i mit Foredrag igaar, og han har ikke havt det Allermindste at indvende imod, hvad jeg der anførte. Den ærede Minister fremhævede egentlig kun to Punkter af hvad jeg havde sagt; naar det ene var, at jeg havde bekæmpet Næringsloven, da maa jeg beklage, at jeg har været uheldig i at fremsætte, hvad der var min

Tanke. Jeg har ikke villet fremsætte Beklagelser over Næringsloven, men jeg vilde bevise, at det, Kjøbstæderne frygte, naar de blive slaaede sammen med Landet, det er, at blive overmandede, at blive tvungne ind paa Ting, de ikke holde af og ikke ansee gavnlige for dem. Denne Frygt er bleven styrket ved hvad der er skeet ved Næringslovens Udgivelse, idet man i den lovgivende Forsamling ikke tog Hensyn til den overordentlig store og i Kjøbstæderne næsten eenstemmige Udtalelse med Hensyn til Udstrækningen af den Næringsfrihed, som man vilde give, og jeg mener, at den Erfaring, Kjøbstæderne ved denne Leilighed gjorde, den, at der ikke blev taget noget større Hensyn til deres Mening, det gjør, at de med Hensyn til Fremtiden ere blevne mere bange for at slaes sammen i offentlige Anliggender med Landboerne i Institutioner, hvor der vil blive taget Beslutninger med Hensyn til de forskjellige Dele af Befolkningen; jeg vil sige ligefrem, at denne Frygt ikke kan andet end blive bestyrket, naar de følge Forhandlingerne her paa Rigsdagen om dette Punkt, hvergang der forhandles derom. Hvilket Indtryk maa det ikke gjøre, naar man i Kjøbstæderne læser, hvad der udtaltes igaar af den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgkreds (Tscherning), hvor han ligefrem gjorde gjældende, at Staten ikke skal bryde sig om Kjøbstæderne, saalænge Skatterne komme ind, og at man kan overdrage een Mand alle Kjøbstædeieendommene, naar han blot paatager sig at svare Skatterne af dem og besklig. Naar der altsaa er en Grund til Frygt — jeg veed ikke, om maaskee Fleertallet her i Forsamlingen siger, at den er ubegundet, men dermed kan man ikke visse den bort — hvormeget maa da denne Frygt ikke bestyrkes ved saadanne Udtalelser og derved, at den ærede Minister siger, at en stor Deel af Kjøbstæderne ere broglagte Landsbyer, der rangle ud ad Landeveiene for at prange med Bønderne, istedetfor at være Handelspladser, og at han htrer, at naar man seer paa de offentlige Bygninger i Kjøbstæderne, findes deri ikke nogen Land. Man maa dog ikke frygte, naar man seer, at den nuværende Indenrigsminister dømmes saaledes om Kjøbstæderne, naar man seer, at et meget formaaende Medlem her i Thinget htrer sig saaledes,